

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти
галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**
спеціальності **071 «Облік і оподаткування»**
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Протокол № 4 від 07.03. 2023 р.

ЧЕРНІГІВ 2023

Бухгалтерський облік. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання/ Укл.: Гливенко В.В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 57 с.

Укладач

Гливенко Валентина Василівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»*

*Відповідальний
за випуск:*

Дерій Жанна Володимирівна,

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»*

Рецензент:

Клименко Тетяна Вікторівна,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»*

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПОНЯТТЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТИ, СКЛАДОВІ МЕТОДУ ТА ПРИНЦИПИ ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЇ	5
ТЕМА 1. Поняття про бухгалтерський облік та його значення і роль в системі господарського обліку України	5
ТЕМА 2. Бухгалтерський облік: предмет, об'єкти, метод та принципи	7
ТЕМА 3. Бухгалтерський баланс	9
ТЕМА 4. Поняття про рахунки та план рахунків	11
ТЕМА 5. Документація та інвентаризація	14
Практичні завдання до модуля 1	17
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФОРМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ. ВАРТІСНЕ ВИМІРЮВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ОБЛІКУ	20
ТЕМА 6. Форми ведення бухгалтерського обліку	20
ТЕМА 7. Оцінка як елемент методу бухгалтерського обліку	22
ТЕМА 8. Калькулювання як елемент методу бухгалтерського обліку	25
Практичні завдання до модуля 2	27
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОСНОВИ ОБЛІКУ ФОРМУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ЗАСОБІВ	29
ТЕМА 9. Облік засобів виробництва	29
ТЕМА 10. Облік запасів та процесу виробництва	32
ТЕМА 11. Облік грошових коштів та розрахунків	34
ТЕМА 12. Облік процесу реалізації та розрахунків з дебіторами. облік доходів і витрат майбутніх періодів	37
Практичні завдання до модуля 3	40
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ОСНОВИ ОБЛІКУ ДЖЕРЕЛ УТВОРЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ЗАСОБІВ. ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	44
ТЕМА 13. Облік формування власного капіталу	44
ТЕМА 14. Облік праці та її оплати	47
ТЕМА 15. Облік зобов'язань	50
ТЕМА 16. Основи фінансової звітності	52
Практичні завдання до модуля 4	54
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	56

ВСТУП

Бухгалтерський облік займає важливе місце в діяльності кожного підприємства, установи, організації. Він є інформаційною системою, яка забезпечує управлінський персонал необхідною інформацією для прийняття відповідних рішень.

Предметом навчальної дисципліни є господарські засоби та джерела їх утворення, а також господарські процеси, що відбуваються на підприємстві, установі, організації.

Передумовою вивчення дисципліни є успішне засвоєння дисциплін «Основи макро- та мікроекономіки», «Вступ до фаху». Дисципліна є базовою для подальшого вивчення облікових дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи знань з концептуальної основи ведення бухгалтерського обліку в Україні, його техніки та методології.

У підсумку здобувач повинен знати: сутність і значення бухгалтерського обліку; роль обліку в управлінні; теоретичні та нормативні засади обліку і звітності; правила оформлення первинних документів та реєстрів; правила реєстрації різних господарських операцій у відповідності до чинної нормативної та методологічної бази; способи використання облікової інформації для контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства або установи. Здобувач повинен вміти: складати первинні документи; відображати в бухгалтерському обліку основні господарські операції; заповнювати відомості і реєстри бухгалтерського обліку; отримувати необхідну інформацію з реєстрів бухгалтерського обліку; використовувати облікову інформацію для підготовки та складання фінансової звітності, прийняття управлінських рішень, для контролю за роботою окремих підрозділів і підприємства в цілому, а також для аналізу господарської інформації підприємства.

Змістовий модуль 1.

Поняття бухгалтерського обліку: предмет, об'єкти, складові методу та принципи його організації

Тема 1.

Поняття про бухгалтерський облік та його значення і роль в системі господарського обліку України

Види господарського обліку. Основні завдання бухгалтерського обліку. Взаємозв'язок між видами обліку і обумовленість їх існування в умовах ринкових відносин. Вимірники, що застосовуються в обліку. Мета і завдання бухгалтерського обліку. Основні вимоги, що ставляться до обліку. Принципи організації бухгалтерського обліку на підприємствах.

1.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке господарський облік та які є його види?
2. Що таке бухгалтерський облік?
3. Яким вимогам повинен відповідати облік?
4. Яка мета і завдання бухгалтерського обліку?
5. Що таке статистичний облік?
6. Що таке оперативний облік?
7. Які вимірники застосовуються в обліку та для чого вони застосовуються?
8. Назвіть принципи організації бухгалтерського обліку.

1.2. Теми рефератів

1. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку з іншими економічними науками.
2. Етапи розвитку бухгалтерського обліку в Україні.
3. Статистичний облік: поняття та основні завдання.
4. Поняття та сфера застосування внутрішньогосподарського обліку.
5. Поняття та сфера застосування оперативного обліку.

1.3. Тестові завдання

1. Надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, рух грошових коштів та результати діяльності підприємства, це мета такого виду обліку:

- а) оперативного;
- б) бухгалтерського;
- в) статистичного;
- г) управлінського.

2. Для контролю за ходом реалізації продукції застосовується:

- а) бухгалтерський облік;
- б) управлінський облік;
- в) оперативний облік;
- г) статистичний облік.

3. До натуральних вимірників відносяться:

- а) метр, гривня;
- б) гривня, євро, людино-година;
- в) кілограм, метр, кубометр.

4. Для обліку робочого часу використовують такі вимірники:

- а) умовні;
- б) натуральні;
- в) трудові;
- г) грошові.

5. Облік, що вивчає і контролює масові явища і процеси, називається:

- а) бухгалтерським;
- б) оперативним;
- в) статистичним.

6. Натуральні вимірники можна застосовувати:

- а) для обліку тільки однорідних засобів;
- б) для обліку різних за своїм характером засобів;

7. Предметом статистичного обліку є:

- а) вивчення процесів виробництва та його обігу;
- б) показники кількості і складу населення;
- в) показники діяльності державних і громадських організацій;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) всі відповіді правильні.

8. Для встановлення норми виробітку застосовуються:

- а) натуральні і трудові вимірники;
- б) лише натуральні вимірники;
- в) натуральні і грошові вимірники;
- г) трудові і грошові вимірники.

9. В оперативному обліку переважають, як правило,

- а) грошові вимірники;
- б) натуральні і трудові вимірники;
- в) трудові і грошові вимірники.

10. Застосування в обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат та завищенню оцінки активів і доходів підприємства, це визначення принципу:

- а) обачності;
- б) автономності;
- в) послідовності;
- г) повного висвітлення.

Тема 2.

Бухгалтерський облік: предмет, об'єкти, метод та принципи

Предмет і метод бухгалтерського обліку. Складові частини методу. Об'єкти бухгалтерського обліку. Класифікація господарських засобів. Класифікація джерел формування господарських засобів.

2.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що є предметом бухгалтерського обліку ?
2. Назвіть складові елементу методу бухгалтерського обліку.
3. Що є об'єктом бухгалтерського обліку?
4. За якими ознаками здійснюється групування господарських засобів?
5. Як класифікуються засоби підприємства за складом і розміщенням?
6. Як класифікуються господарські засоби за їх функціональною роллю у процесі відтворення?
7. Як класифікуються господарські засоби за джерелами утворення?

2.2. Теми рефератів

1. Взаємозв'язок елементів методу бухгалтерського обліку.
2. Характеристика господарських засобів.
3. Характеристика джерел формування основних засобів.
4. Класифікація господарських засобів за складом і розміщенням.
5. Класифікація джерел формування господарських засобів за цільовим призначенням.

2.3. Тестові завдання

1. Спосіб відображення стану і руху господарських засобів, джерел їх утворення, господарських процесів і результатів діяльності, це:
 - а) система рахунків;
 - б) подвійний запис;
 - в) баланс;
 - г) калькуляція.

2. Спосіб грошового вимірювання господарських засобів і джерел їх утворення, господарських процесів та їх результатів, це:

- а) калькуляція;
- б) оцінка;
- в) звітність;
- г) інвентаризація.

3. Спосіб первинної реєстрації господарських операцій для забезпечення безперервного і суцільного відображення змін у складі об'єктів обліку, це:

- а) подвійний запис;
- б) система рахунків;
- в) інвентаризація;
- г) документація.

4. За складом і розміщенням засоби підприємства поділяють на:

- а) оборотні і необоротні засоби;
- б) засоби виробництва, засоби невиробничої сфери, засоби у сфері обігу;
- в) джерела власних засобів та залучених засобів.

5. Податок на прибуток відноситься до:

- а) засобів виробництва;
- б) засобів у сфері обігу;
- в) вилучених засобів.

6. Заборгованість працівникам з оплати праці відноситься до:

- а) джерела власних засобів;
- б) джерела залучених засобів;
- в) цільового фінансування.

7. За функціональною роллю в процесі відтворення засоби підприємства поділяють на:

- а) оборотні і необоротні засоби;
- б) засоби виробництва, засоби невиробничої сфери, засоби у сфері обігу;
- в) джерела власних засобів та залучених засобів.

8. Відвантажена продукція це:

- а) засоби виробництва;
- б) засоби у сфері обігу;
- в) вилучені засоби.

9. Забезпечення майбутніх витрат і платежів відноситься до:

- а) джерел власних засобів;
- б) джерел залучених засобів;
- в) цільового фінансування.

10. За джерелами утворення засоби підприємства поділяють на:
- а) оборотні і необоротні засоби;
 - б) засоби виробництва, засоби невиробничої сфери, засоби у сфері обігу;
 - в) джерела власних засобів та залучених засобів.

Тема 3. Бухгалтерський баланс

Балансовий метод, його сутність і значення. Поняття про бухгалтерський баланс. Побудова і зміст бухгалтерського балансу. Вплив господарських операцій підприємства на зміни у бухгалтерському балансі. Взаємозв'язок між рахунками і балансами. Оборотна відомість за синтетичними рахунками, її контрольне значення. Сальдова і оборотна відомості.

3.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке бухгалтерський баланс?
2. Дайте визначення активу і пасиву балансу.
3. Яка структура активу та пасиву балансу?
4. Що таке стаття балансу?
5. Які є типи господарських операцій залежно від їх впливу на баланс?
6. Наведіть приклад господарських операцій, які приводять до змін лише в активі балансу.
7. Наведіть приклад господарських операцій, які приводять до змін лише в пасиві балансу.
8. Наведіть приклад господарських операцій, які приводять одночасно до зменшення активу і пасиву балансу.
9. Наведіть приклад господарських операцій, які приводять одночасно до збільшення активу і пасиву балансу.
10. Що таке оборотна відомість та яке її значення?
11. Які принципи побудови оборотної відомості?
12. Що таке сальдова відомість?

3.2. Теми рефератів

1. Баланс як елемент методу бухгалтерського обліку.
2. Види бухгалтерських балансів та їх характеристика.
3. Типи господарських операцій та їх вплив на баланс.

3.3. Тестові завдання

1. Ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання майбутніх вигод у майбутньому, це визначення:

- а) власного капіталу;
- б) активів;
- в) зобов'язань.

2. Частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань, це визначення:

- а) активів;
- б) зобов'язань;
- в) власного капіталу.

3. Певний вид засобів або джерел, згрупованих за економічно однорідними ознаками, утворюють:

- а) розділ балансу;
- б) статтю балансу;
- в) валюту балансу.

4. Актив балансу містить:

- а) два розділи;
- б) три розділи;
- в) чотири розділи.

5. Пасив балансу містить:

- а) два розділи;
- б) три розділи;
- в) чотири розділи.

6. Господарська операція «відпущено сировину у виробництво» має такий вплив на баланс:

- а) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону збільшення;
- б) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону зменшення;
- в) зміни відбулися лише в активі без зміни підсумку балансу;
- г) зміни відбулися лише в пасиві без зміни підсумку балансу.

7. Господарська операція «утримано податки із заробітної плати» має такий вплив на баланс:

- а) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону збільшення;
- б) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону зменшення;
- в) зміни відбулися лише в активі без зміни підсумку балансу;

г) зміни відбулися лише в пасиві без зміни підсумку балансу.

8. Господарська операція «нараховано дивіденди» має такий вплив на баланс:

- а) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону збільшення;
- б) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону зменшення;
- в) зміни відбулися лише в активі без зміни підсумку балансу;
- г) зміни відбулися лише в пасиві без зміни підсумку балансу.

9. Господарська операція «виплачено працівникам заробітну плату» має такий вплив на баланс:

- а) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону збільшення;
- б) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону зменшення;
- в) зміни відбулися лише в активі без зміни підсумку балансу;
- г) зміни відбулися лише в пасиві без зміни підсумку балансу.

10. Господарська операція «нараховано заробітну плату працівникам виробництва» має такий вплив на баланс:

- а) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону збільшення;
- б) зміни відбулися і в активі і в пасиві в сторону зменшення;
- в) зміни відбулися лише в активі без зміни підсумку балансу;
- г) зміни відбулися лише в пасиві без зміни підсумку балансу.

Тема 4.

Поняття про рахунки та План рахунків

Сутність подвійного запису. Рахунки і подвійний запис. Побудова рахунків, поняття дебет, кредит, обороти, залишки. Поняття про субрахунки. Активні і пасивні рахунки, їх структура. Кореспонденція рахунків. Принципи побудови Плану рахунків. Характеристика рахунків обліку господарських засобів. Характеристика рахунків обліку джерел формування господарських засобів. Поняття про регулюючі рахунки. Рахунки, що застосовуються для визначення результатів фінансово-господарської діяльності. Позабалансові рахунки та їх призначення. Синтетичний та аналітичний облік на рахунках. Види аналітичних рахунків.

4.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке рахунок бухгалтерського обліку?
2. Що таке «дебет» та «кредит»?
3. Яка схематична будова активного рахунку?

4. Яка схематична будова пасивного рахунку?
5. У чому полягає сутність подвійного запису?
6. Як побудований План рахунків?
6. Що таке синтетичні рахунки?
7. Що таке субрахунки?
8. Як класифікуються рахунки за економічним змістом?
9. Як класифікуються рахунки за призначенням та структурою?
10. Які рахунки відносяться до основних?
11. Які рахунки відносяться операційних?
12. Яке призначення регулюючих рахунків?
13. Які рахунки є фінансово – результативні?
14. Що таке за балансові рахунки та яке їх призначення?
15. Що таке аналітичний облік?

4.2. Темі рефератів

1. Подвійний запис як елемент методу бухгалтерського обліку.
2. Поняття та сутність активних і пасивних рахунків.
3. Поняття та взаємозв'язок синтетичного і аналітичного обліку.
4. Класифікація рахунків обліку.
5. Поняття та структура Плану рахунків.

4.3. Тестові завдання

1. Балансові рахунки за ступенем деталізації класифікують таким чином:
 - а) синтетичні;
 - б) субрахунки;
 - в) аналітичні;
 - г) всі відповіді вірні;
 - д) вірні відповіді а і в.

2. Для узагальнення інформації по економічно однорідних об'єктах обліку в грошовій оцінці призначено:
 - а) синтетичні рахунки;
 - б) аналітичні рахунки;
 - в) субрахунки.

3. Які з нижче наведених класи рахунків є повністю пасивними?
 - а) п'ятий і шостий;
 - б) четвертий і п'ятий;
 - в) четвертий, п'ятий і шостий.

4. В якому класі рахунків є найбільша кількість регулюючих рахунків?
 - а) в першому;
 - б) в другому;

- в) в третьому;
- г) в четвертому.

5. На яких рахунках сальдо може бути лише по дебету?

- а) 23,33,43;
- б) 21, 31, 51;
- в) 20, 21, 31.

6. За призначенням і структурою рахунок «Готова продукція» є:

- а) основним;
- б) операційним;
- в) регулюючим;
- г) результативним.

7. За призначенням і структурою рахунок «Виробництво» є:

- а) основним;
- б) операційним;
- в) регулюючим;
- г) результативним.

8. За призначенням і структурою рахунок «Торгівельна націнка» є:

- а) основним;
- б) операційним;
- в) регулюючим;
- г) результативним.

9. За призначенням і структурою рахунок «Фінансові результати» є:

- а) основним;
- б) операційним;
- в) регулюючим;
- г) результативним.

10. На фінансово-результативному рахунку сальдо може бути:

- а) дебетове;
- б) кредитове;
- в) дебетове або кредитове;
- г) немає правильної відповіді.

Тема 5.

Документація та інвентаризація

Первинне спостереження. Документування, як спосіб первинного відображення об'єктів бухгалтерського обліку. Види бухгалтерських документів і їх класифікація. Стандартизація та уніфікація бухгалтерських документів. Поняття первинного обліку. Облікові реєстри, їх сутність і значення, класифікація, типові форми. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Порядок відображення в обліку інвентаризаційних різниць.

5.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке документація?
2. Що таке первинні документи?
3. Яким нормативним документом регламентується порядок створення, зберігання первинних документів та облікових реєстрів?
4. Як класифікують первинні документи за своїм призначенням?
5. Як класифікуються первинні документи за місцем складання?
6. Що таке розпорядчі документи?
7. Що таке виконавчі документи?
8. Яким вимогам повинні відповідати первинні документи?
9. Що таке облікові реєстри?
10. Назвіть типові форми облікових реєстрів.
11. Що таке інвентаризація?
12. Яким нормативним документом регламентується проведення інвентаризації на підприємстві?
13. З якою періодичністю проводиться інвентаризація різних активів та зобов'язань?
14. Якими документами оформлюється проведення інвентаризації?
15. Як відображаються в обліку інвентаризаційні різниці?

5.2. Теми рефератів

1. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку.
2. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку.
3. Поняття інвентаризації та її види.

5.3. Тестові завдання

1. За характером документальних операцій документи бувають:
 - а) внутрішні;
 - б) зовнішні;
 - в) накопичувальні;
 - г) матеріальні.

2. За способом використання документи бувають:
- а) внутрішні;
 - б) зовнішні;
 - в) накопичувальні;
 - г) матеріальні.

3. Носій інформації спеціального формату і будови, призначений для реєстрації, групування і узагальнення господарських операцій, відображених у первинних носіях інформації, це визначення:

- а) Плану рахунків;
- б) облікового регістру;
- в) графіку документообігу;
- г) звітності.

4. За характером записів облікові регістри поділяють на

- а) хронологічні;
- б) синтетичні;
- в) аналітичні.

5. За обсягом змісту облікові регістри поділяють на

- а) хронологічні;
- б) синтетичні;
- в) систематичні.

6. Картка обліку основних засобів є прикладом:

- а) аналітичного регістру;
- б) синтетичного регістру;
- в) комбінованого регістру.

7. Головна книга є прикладом:

- а) аналітичного регістру;
- б) синтетичного регістру;
- в) комбінованого регістру.

8. Які з документів не дають підстави для негайного відображення операцій у бухгалтерському обліку:

- а) розпорядчі;
- б) виконавчі;
- в) жоден з документів не дає таких підстав.

9. Наказ про відрядження є прикладом;

- а) виконавчого документу;
- б) розпорядчого документу;

в) розрахункового документу.

10. Проведення інвентаризації є обов'язковим у наступних випадках:

- а) зміні головного бухгалтера підприємства;
- б) перед складанням річної звітності;
- в) при зміні матеріально – відповідальних осіб;
- г) правильні відповіді б і в;
- д) всі відповіді правильні.

11. Якщо в результаті інвентаризації на складі виявлено лишки запасів, то у підприємства виникають:

- а) доходи;
- б) витрати;
- в) не виникає ні доходів, ні витрат.

12. Інвентаризація земельних ділянок може проводитися з такою періодичністю:

- а) щорічно в обов'язковому порядку;
- б) раз на два роки;
- в) раз на три роки.

13. За рішенням керівника підприємства інвентаризація інструментів, приладів, інвентарю може проводитися щороку в обсязі:

- а) не менше 30 відсотків усіх зазначених об'єктів з обов'язковим охопленням інвентаризацією всіх інструментів, приладів, інвентарю протягом трьох років;
- б) не менше 50 відсотків усіх зазначених об'єктів з обов'язковим охопленням інвентаризацією всіх інструментів, приладів, інвентарю протягом двох років;
- в) не менше 75 відсотків усіх зазначених об'єктів з обов'язковим охопленням інвентаризацією всіх інструментів, приладів, інвентарю протягом трьох років.

14. За результатами інвентаризації інвентаризаційна комісія оформлює:

- а) акт інвентаризації;
- б) протокол інвентаризації;
- в) висновок інвентаризації.

15. У разі виявлення лишків нематеріальних активів вони оцінюються:

- а) за балансовою вартістю;
- б) за первісною вартістю;
- в) за справедливою вартістю.

Практичні завдання до модуля 1

Завдання 1

Початкове сальдо за рахунком «Товари на складі» становить 51300 грн. За звітний період було оприбутковано на склад товарів на суму 64500 грн. Відпущено в роздрібний продаж товарів на суму 79480 грн. Списано зіпсовані товари на суму 5100 грн.

Побудувати рахунок, відобразити початкове сальдо, обороти та кінцеве сальдо.

Завдання 2

Початкове сальдо за рахунком «Запчастини» становить 31500 грн. За звітний період було оприбутковано на склад запчастин на суму 28950 грн. Відпущено для ремонту техніки запчастин на суму 49480 грн.

Побудувати рахунок, відобразити початкове сальдо, обороти та кінцеве сальдо.

Завдання 3

Початкове сальдо за рахунком «Поточні рахунки в банку» становить 18520 грн. За звітний період відбулися такі операції:

- надійшли кошти від покупців на суму 45960 грн;
- перераховано зарплату на картрахунки працівників на суму 39870 грн;
- для розрахунків за відрядження знято готівку в касу на суму 4200 грн;
- оплачено рахунок постачальника на суму 10460 грн.

Побудувати рахунок, відобразити початкове сальдо, обороти та кінцеве сальдо.

Завдання 4

Початкове сальдо за рахунком «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» становить 52000 грн.

За звітний період відбулися такі операції:

- придбано сировину у постачальника на суму 12500 грн.
- придбано паливо у постачальника на суму 65000 грн.
- сплачено постачальникам 110000 грн.

Побудувати рахунок, відобразити початкове сальдо, обороти та кінцеве сальдо.

Завдання 5

Які рахунки є активними, пасивними, контрактивними чи контрпасивними?

Розрахунки з вітчизняними покупцями; Будівельні матеріали; Виробництво; Права на користування природними ресурсами; Вилучені акції; Дохід від реалізації товарів; Резерв сумнівних боргів; Фінансові витрати; Довгострокові кредити банків в іноземній валюті; Готова продукція;

Забезпечення матеріального заохочення; Витрати на збут; Розрахунки з підзвітними особами; Накопичена амортизація нематеріальних активів; Еквіваленти грошових коштів.

Завдання 6

Визначити вплив кожної з наведених операцій на бухгалтерський баланс та вказати тип операцій:

- придбано товари за рахунок короткострокового кредиту банку;
- відпущено зі складу матеріали у виробництво;
- виплачено заробітну плату персоналу з поточного рахунку в банку;
- отримано на поточний рахунок короткостроковий кредит банку;
- сплачено заборгованість по кредиту;
- отримано матеріали від постачальника;
- сплачено постачальнику за матеріали.

Завдання 7

Вказати вплив господарських операцій на баланс та записати кореспонденцію рахунків за вказаними господарськими операціями:

- отримано кошти на поточний рахунок в банку від вітчизняного покупця;
- видано готівку з каси підзвітній особі;
- отримано паливо від постачальника;
- нараховано заробітну плату працівникам виробництва;
- отримано на поточний рахунок довгострокову позику банку;
- отримано обладнання як внесок до статутного капіталу;
- відпущено паливо у виробництво;
- виплачено заробітну плату працівникам готівкою з каси;
- отримано безоплатно нематеріальний актив (авторські права);
- оприбутковано готову продукцію з виробництва.

Завдання 8

Вказати вплив господарських операцій на баланс та записати кореспонденцію рахунків за вказаними господарськими операціями:

- нараховано зарплату працівникам відділу збуту;
- виплачено зарплату працівникам відділу збуту на картрахунки;
- повернуто в касу невикористану готівку підзвітною особою;
- зараховано на поточний рахунок в банку довгострокову позику;
- одержано товари від постачальника;
- одержано на поточний рахунок в банку кошти від покупців за реалізовані товари.

Завдання 9

На підставі кореспонденції рахунків визначити зміст господарських операцій:

- 1) Дт 311 Кт 681;
- 2) Дт 301 Кт 311;

- 3) Дт 205 Кт 631;
- 4) Дт 92 Кт 661;
- 5) Дт 92 Кт 651;
- 6) Дт 22 Кт 631;
- 7) Дт 152 Кт 631;
- 8) Дт 631 Кт 311.

Завдання 10

Скласти оборотний баланс за місяць. Записати кореспонденцію рахунків за всіма операціями та вказати вплив кожної операції на баланс.

Початковий сальдо за рахунками:

- 1) Транспортні засоби адміністративного призначення – 856700 грн;
- 2) Знос транспортних засобів – 148950 грн;
- 3) Машини і обладнання (виробничого призначення) – 1160000 грн;
- 4) Знос машин і обладнання – 395000 грн;
- 5) Статутний капітал – 1250000 грн;
- 6) Сировина і матеріали – 244300 грн;
- 7) Паливо – 59600 грн;
- 8) Неоплачений капітал – 25000 грн;
- 9) Запчастини – 29750 грн;
- 10) Дебіторська заборгованість за розрахунками з вітчизняними покупцями і замовниками - 21500 грн;
- 11) Нерозподілений прибуток – 62000 грн;
- 12) Резерв сумнівних боргів – 8900 грн;
- 13) Поточний рахунок в банку – 54730 грн;
- 14) Резервний капітал – 87580 грн;
- 15) Довгостроковий кредит банку – 450000 грн;
- 16) Готова продукція – 16800 грн;
- 17) Заборгованість перед постачальниками і підрядчиками – 35600 грн;
- 18) Заборгованість перед працівниками по заробітній платі – 26450 грн;
- 19) Заборгованість перед бюджетом за податками – 3900 грн;

Господарські операції за місяць:

- 1) Нараховано зарплату працівникам виробництва – 59480 грн;
- 2) Нараховано зарплату працівникам адміністрації - 26400 грн;
- 3) Відпущено сировину у виробництво – 64800 грн;
- 4) Витрачено паливо на потреби виробництва – 23950 грн;
- 5) Нараховано амортизацію машин і обладнання виробничого призначення – 10120 грн;
- 6) Нараховано амортизацію по транспортних засобах адміністративного призначення – 8500 грн;
- 7) Отримано частину заборгованості від покупців – 16500 грн;
- 8) Сплачено частину заборгованості постачальникам – 18900 грн;
- 9) Виплачено заробітну плату безготівково – 26450 грн;

- 10) Сплачено заборгованість за податками – 3900 грн;
- 11) Сплачено частину заборгованості по довгостроковому кредиту – 35000 грн;
- 12) Отримано кошти на рахунок в банку в погашення заборгованості за внесками до статутного капіталу – 25000 грн;
- 13) Придбано сировину і матеріали у постачальника – 39600 грн;
- 14) Оприбутковано з виробництва готову продукцію (у розмірі 80% від загальної суми виробничих витрат).

Змістовий модуль 2.

Форми бухгалтерського обліку. Вартісне вимірювання об'єктів обліку

Тема 6.

Форми ведення бухгалтерського обліку

Визначення форм бухгалтерського обліку. Проста та спрощена форми обліку. Меморіально-ордерна форма обліку. Журнально-ордерна форма обліку. Комп'ютеризація обліково-аналітичних робіт. Методи виправлення помилок в обліку.

6.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що розуміють під формою бухгалтерського обліку?
2. В чому полягає сутність меморіально-ордерної форми обліку?
3. Що таке Журнал – Головна?
4. В чому полягає сутність журнально – ордерної форми обліку?
5. В чому полягає сутність простої форми обліку та які суб'єкти господарювання можуть її застосовувати?
6. В чому полягає сутність спрощеної форми обліку та які суб'єкти господарювання можуть її застосовувати?
7. Що таке АРМ бухгалтера?
8. Які існують способи виправлення помилок в бухгалтерському обліку?
9. Що таке коректурний спосіб виправлення помилок?
10. В яких випадках застосовується метод виправлення помилок «червоне сторно»?
11. Що таке метод додаткових записів?

6.2. Темі рефератів

1. Класифікація облікових реєстрів.
2. Форми ведення бухгалтерського обліку в Україні та їх характеристика.
3. Проста та спрощена форми обліку: сутність та характеристика.

6.3. Тестові завдання

1. Поєднання різних видів облікових реєстрів та послідовність і способи облікових записів, це визначення:

- а) документації;
- б) форми обліку;
- в) облікового реєстру.

2. Поєднання книжних і карткових реєстрів характерне для такої форми обліку:

- а) меморіально-ордерна;
- б) журнально-ордерна;
- в) проста;
- в) спрощена.

3. Журнал – Головна є спрощеним варіантом такої форми обліку:

- а) меморіально-ордерної;
- б) журнально-ордерної;
- в) простої;
- г) спрощеної.

4. Журнали – ордери побудовані за таким принципом:

- а) дебетовим;
- б) кредитовим;
- в) книжним.

5. Книга обліку доходів та витрат є основним реєстром такої форми обліку:

- а) простої;
- б) спрощеної;
- в) меморіально-ордерної.

6. Журнал реєстрації господарських операцій є обліковим реєстром наступної форми обліку:

- а) простої;
- б) спрощеної;
- в) меморіально-ордерної;
- г) журнально-ордерної.

7. Спрощена форма обліку передбачає таку кількість спеціальних відомостей:

- а) п'ять;
- б) шість;
- в) сім;
- г) вісім;
- д) дев'ять.

8. Яка з форм обліку не передбачає використання подвійного запису?

- а) меморіально-ордерна;
- б) журнально-ордерна;
- в) проста;
- г) спрощена.

9. Якщо бухгалтерська проводка складена вірно, але сума менша, ніж повинна бути, то для виправлення помилки застосовують наступний спосіб:

- а) коректурний;
- б) додаткових записів;
- в) червоне сторно.

10. Якщо бухгалтерська проводка складена вірно, але сума більша, ніж повинна бути, то для виправлення помилки застосовують наступний спосіб:

- а) коректурний;
- б) додаткових записів;
- в) червоне сторно.

Тема 7.

Оцінка як елемент методу бухгалтерського обліку

Поняття та сутність оцінки. Методи оцінок та їх характеристика. Методика оцінки основних засобів та нематеріальних активів. Методика оцінки запасів. Методика оцінки дебіторської заборгованості та зобов'язань.

7.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке оцінка?
2. Якими нормативними документами визначаються принципи оцінки окремих активів і пасивів?
3. Що таке первісна вартість?
4. Що таке справедлива вартість?
5. За якою вартістю оцінюються капітальні інвестиції?
6. За якою вартістю оцінюються основні засоби та інші необоротні матеріальні активи залежно від способу надходження їх на підприємство?
7. За якою вартістю оцінюються нематеріальні активи?
8. За якою вартістю оцінюються запаси на дату балансу?
9. Що таке чиста вартість реалізації?
10. За якою вартістю відображаються в балансі дебіторська та кредиторська заборгованість?

7.2. Теми рефератів

1. Сутність та значення оцінки як елементу методу бухгалтерського обліку.
2. Принципи оцінки господарських засобів.
3. Порядок оцінки власного капіталу і зобов'язань.

7.3. Тестові завдання.

1. Сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату, це визначення:

- а) первісної вартості;
- б) справедливої вартості;
- в) залишкової вартості.

2. Капітальні інвестиції оцінюються за такою вартістю:

- а) справедливою;
- б) ринковою;
- в) фактичними витратами;
- г) вірної відповіді немає.

3. Сума, за якою можна здійснити обмін активу або оплату зобов'язання в результаті операції між незалежними сторонами, це визначення:

- а) балансової вартості;
- б) первісної вартості;
- в) справедливої вартості.

4. Придбані основні засоби у постачальника відображаються:

- а) за первісною вартістю;
- б) за справедливою вартістю;
- в) за чистою вартістю реалізації.

5. Сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату, це:

- а) первісна вартість;
- б) справедлива вартість;
- в) ліквідаційна вартість.

6. Чиста вартість реалізації необоротного активу це:

- а) справедлива вартість необоротного активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію;
- б) первісна вартість за вирахуванням суми накопиченої амортизації;
- в) первісна вартість за вирахуванням витрат на реалізацію.

7. Витрати на проведення техогляду основних засобів включаються до складу:

- а) первісної вартості об'єкта основних засобів;

- б) витрат підприємства;
- в) компенсуються за рахунок прибутку.

8. До первісної вартості основних засобів не включаються:

- а) витрати на страхування ризиків доставки основних засобів;
- б) реєстраційні збори;
- в) витрати на сплату відсотків за користування кредитом;
- г) сума ввізного мита.

9. Різниця між первісною вартістю необоротного активу та сумою накопиченої амортизації (зносу), це визначення:

- а) справедливої вартості необоротного активу;
- б) залишкової вартості необоротного активу;
- в) чистої вартості реалізації необоротного активу.

10. Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства за:

- а) первісною вартістю;
- б) переоціненою вартістю;
- в) справедливою вартістю;
- г) залишковою вартістю.

11. Первісною вартістю запасів, внесених до статутного капіталу визнається:

- а) їх залишкова вартість;
- б) вартість, узгоджені із засновником;
- в) вартість, визначена аудиторською фірмою;
- г) справедлива вартість.

12. Запаси відображаються в звітності:

- а) за первісною вартістю;
- б) за справедливою вартістю;
- в) за найменшою з двох оцінок: первісною або чистою вартістю реалізації;
- г) за найменшою з двох оцінок: первісною або справедливою вартістю.

13. Первісна вартість нематеріального активу, придбаного в результаті обміну на подібний об'єкт, дорівнює:

- а) справедливій вартості переданого нематеріального активу;
- б) ринковій вартості переданого нематеріального активу;
- в) залишковій вартості переданого нематеріального активу.

14. Первісною вартістю безоплатно отриманих нематеріальних активів є:

- а) їх справедлива вартість;
- б) їх погоджена вартість;

в) їх залишкова вартість.

15. Сума поточної дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів – це визначення:

- а) первісної вартості дебіторської заборгованості;
- б) справедливої вартості дебіторської заборгованості;
- в) чистої реалізаційної вартості дебіторської заборгованості.

Тема 8.

Калькулювання як елемент методу бухгалтерського обліку

Поняття калькуляції та її види. Об'єкти обліку витрат та калькуляції. Поняття та види собівартості. Основні методи калькуляції собівартості. Порядок здійснення калькуляції продукції, робіт послуг.

8.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке калькуляція?
2. Що таке собівартість?
3. Що є об'єктами обліку витрат?
4. Які є види калькуляцій?
5. Які є види собівартості?
6. В чому полягає сутність попроцесного методу калькуляції собівартості?
7. В чому полягає сутність позамовного методу калькуляції собівартості?
8. В яких випадках застосовується змішаний метод калькулювання?
9. Який порядок здійснення калькуляції продукції?
10. Який порядок калькуляції робіт і послуг?

8.2. Теми рефератів

1. Калькуляція як елемент методу бухгалтерського обліку.
2. Види калькуляцій та їх застосування.
3. Методи калькуляції собівартості та їх застосування.

8.3. Тестові завдання

1. Калькуляція це:
 - а) обчислення собівартості одиниці продукції, виконаних робіт та послуг;
 - б) розрахунок матеріальних витрат на виробництво продукції;
 - в) визначення загальної суми витрат на виробництво продукції, виконання робіт та послуг.

2. Собівартість це:

- а) виражені в грошовій формі поточні витрати на виробництво та реалізацію продукції (робіт, послуг);
- б) виражені в грошовій та натуральній формах поточні витрати на виробництво та реалізацію продукції (робіт, послуг).
- в) сукупність матеріальних витрат на виробництво та реалізацію продукції (робіт, послуг).

3. Продукція, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат, це визначення:

- а) елемента витрат;
- б) об'єкта витрат;
- в) статті витрат.

4. Сукупність економічно однорідних витрат це:

- а) об'єкт витрат;
- б) елемент витрат;
- в) стаття витрат.

5. З метою складання фінансової звітності використовують наступні види собівартості продукції:

- а) виробнича собівартість, собівартість реалізованої продукції; планова (нормативна собівартість);
- б) виробнича собівартість, фактична собівартість, собівартість реалізованої продукції;
- в) виробнича собівартість, калькуляційна собівартість, планова (нормативна) собівартість.

6. У дрібносерійному виробництві, коли підприємство виготовляє певну продукцію для конкретного покупця доцільно застосовувати наступний метод калькуляції собівартості:

- а) позамовний;
- б) попроцесний;
- б) змішаний.

7. При серійному виробництві одноманітної продукції доцільно застосовувати наступний метод калькулювання собівартості:

- а) змішаний;
- б) позамовний;
- в) попроцесний.

8. До виробничої собівартості включаються наступні витрати:

- а) прямі матеріальні, прямі на оплату праці, інші прямі та нерозподілені загальновиробничі витрати;

б) прямі матеріальні, прямі на оплату праці, інші прямі, змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати;

в) прямі матеріальні, прямі на оплату праці, інші прямі, постійні загальновиробничі та змінні розподілені загальновиробничі витрати.

9. Собівартість реалізованої продукції включає:

а) виробничу собівартість продукції (робіт, послуг), що була реалізована протягом звітного періоду, наднормативні виробничі витрати та нерозподілені постійні загальновиробничі витрати;

б) виробничу собівартість продукції (робіт, послуг), що була реалізована протягом звітного періоду, наднормативні виробничі витрати та нерозподілені змінні загальновиробничі витрати;

в) виробничу собівартість продукції (робіт, послуг), що була реалізована протягом звітного періоду, брак у виробництві та нерозподілені змінні загальновиробничі витрати.

10. Перелік і склад статей виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) встановлюється:

а) відповідними нормативними документами;

б) підприємством самостійно;

в) підприємством за погодженням з регулюючими органами.

Практичні завдання до модуля 2

Завдання 1

Користуючись даними завдання 10 до змістового модулю 1, заповнити Журнал реєстрації господарських операцій, а також внести залишки за синтетичними рахунками на початок місяця, обороти та залишки на кінець місяця в Головну книгу.

Завдання 2

Визначити, яка оцінка буде застосована до кожного виду активу підприємства:

<i>Актив</i>	<i>Облікова оцінка</i>
Придбано основні засоби у постачальника	
Отримано основні засоби як внесок у статутний капітал	
Безоплатно одержані основні засоби	
Виготовлена продукція власного виробництва	
Незавершене виробництво	
Придбані товари у постачальника	
Нематеріальний актив, придбаний шляхом обміну на подібний актив	

<i>Актив</i>	<i>Облікова оцінка</i>
Придбані фінансові інвестиції	

Завдання 3

Надати характеристику відповідних видів калькуляцій, заповнивши таблицю.

<i>Види калькуляцій</i>	<i>Характеристика</i>
Планова	
Нормативна	
Фактична	

Завдання 4

Надати характеристику методів калькулювання, заповнивши таблицю.

<i>Види калькуляцій</i>	<i>Характеристика</i>
Позамовний	
Попроцесний	
Нормативний	

Завдання 5

Визначити собівартість одиниці виготовленої продукції, користуючись даними: незавершене виробництво на початок періоду становить 55680 грн, на кінець періоду – 15650 грн. Витрати виробництва за звітний період склали 254300 грн. Всього за звітний період оприбутковано на склад 250 одиниць готової продукції. Відобразити господарську операцію в обліку.

Завдання 6

Визначити собівартість одиниці виготовленої продукції та відхилення фактичної собівартості від планової, користуючись даними: незавершене виробництво на початок періоду становить 328650 грн, на кінець періоду – 198580 грн. Витрати виробництва за звітний період склали 265450 грн. Планові витрати за звітний період склали 403690 грн. Всього виготовлено і оприбутковано на склад 500 одиниць готової продукції. Відобразити господарську операцію в обліку.

Завдання 7

Визначити собівартість одиниці виготовленої продукції та відхилення фактичної собівартості від планової, користуючись даними: незавершене виробництво на початок періоду становить 46520 грн, на кінець періоду – 59650 грн. Витрати виробництва за звітний період склали 364975 грн. Планова собівартість одиниці продукції склала 975 грн. Всього виготовлено і оприбутковано на склад 350 одиниць готової продукції. Відобразити господарську операцію в обліку.

Завдання 8

Скласти калькуляцію фактичної собівартості 1 костюма жіночого та записати кореспонденцію рахунків, користуючись даними.

За звітний місяць швейним цехом на пошиття 100 костюмів було витрачено 205 м тканини вартістю 230 грн за 1 м, 100 катушок ниток вартістю 10 грн за катушку, фурнітура на загальну суму 2620 грн. В цеху працює три швачки, заробітна плата кожної з яких становить 8000 грн. ЄСВ на заробітну плату 5280 грн, амортизація обладнання 600 грн, загальновиробничі витрати 3500 грн. Незавершене виробництво на початок місяця – 1450 грн, на кінець місяця – 2100 грн.

Змістовий модуль 3.

Основи обліку формування господарських засобів

Тема 9.

Облік засобів виробництва

Склад необоротних активів підприємства та об'єкти обліку. Умови визнання та критерії віднесення активів до необоротних. Облік надходження основних засобів. Методи амортизації основних засобів. Облік амортизації (зносу) основних засобів. Переоцінка основних засобів. Поняття та особливості визнання нематеріальних активів. Облік надходження нематеріальних активів. Облік амортизації НМА. Облік капітальних інвестицій. Критерії віднесення активів до МНМА та їх облік.

9.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що відноситься до необоротних активів підприємства?
2. Які критерії віднесення активів до необоротних?
3. Які є методи амортизації основних засобів?
4. Чи є відмінності між поняттями амортизації та зносу основних засобів?
5. Що таке нематеріальні активи?
5. Які методи амортизації застосовуються до НМА?
6. В яких випадках не здійснюється визнання НМА?
7. Що таке малоцінні необоротні матеріальні активи?
8. Які критерії віднесення необоротних активів до МНМА?
9. Які методи амортизації можна застосовувати до МНМА?
10. Що таке капітальні інвестиції?

9.2. Теми рефератів

1. Переоцінка основних засобів: поняття та методика.
2. Порядок відображення в обліку доходів від відновлення корисності та втрат від зменшення корисності активів.

3. Інші необоротні активи: склад та особливості обліку.

9.3. Тестові завдання

1. Вартісний критерій для віднесення активів до основних засобів встановлюється:

- а) підприємством;
- б) ЗУ «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;
- в) Податковим кодексом України.

2. Сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання називається?

- а) зносом основних засобів;
- б) переоцінкою основних засобів;
- в) вартістю, яка амортизується;
- г) залишковою вартістю.

3. Нарахування амортизації починається:

- а) з місяця придбання об'єкта основних засобів та введення в експлуатацію;
- б) з місяця, наступного за місяцем введення в експлуатацію;
- в) з місяця, наступного за звітним кварталом придбання і введення в експлуатацію.

4. Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо:

- а) пройшов рік з дня введення його в експлуатацію;
- б) залишкова вартість суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу;
- в) є рішення Податкової служби України;
- г) є гудвіл.

5. Індекс переоцінки основних засобів визначається:

- а) діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість;
- б) діленням первісної вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість;
- в) діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його первісну вартість.

6. Що означає дебетове сальдо на субрахунку 151?

- а) довгострокові фінансові інвестиції;
- б) створення нематеріальних активів;
- в) незавершене капітальне будівництво;
- г) довгострокові біологічні активи.

7. Вартість малоцінних необоротних матеріальних активів, що передані в експлуатацію:

а) амортизується шляхом списання 50% вартості в момент передання в експлуатацію та 50% при вибутті;

б) амортизується шляхом списання 100% вартості в момент передання в експлуатацію;

в) відображається в позабалансовому обліку;

г) правильні відповіді а, б.

8. Немонетарні активи - це:

а) усі активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій сумі грошей;

б) усі активи, крім грошових коштів та бартерних розрахунків;

в) усі активи, крім грошових коштів та кредиторської заборгованості у фіксованій сумі грошей.

9. Права на торгівельні марки це:

а) права на об'єкти промислової власності;

б) права на комерційні позначення;

в) авторські права.

10. Права на комп'ютерні програми це:

а) права на об'єкти промислової власності;

б) права на комерційні позначення;

в) авторські права.

11. Якщо нематеріальний актив не відповідає вказаним критеріям визнання, то витрати, пов'язані з його придбанням чи створенням:

а) визнаються витратами майбутніх періодів;

б) визнаються витратами звітного періоду;

в) не визнаються і списуються за рахунок прибутку.

12. Витрати на дослідження :

а) відносяться до первісної вартості нематеріальних активів;

б) формують лише справедливу вартість нематеріальних активів;

в) не визнаються нематеріальним активом.

13. Підприємство може здійснювати переоцінку нематеріальних активів у таких випадках:

а) якщо їх балансова вартість більше ніж на 10% перевищує справедливу вартість;

б) якщо їх залишкова вартість більша, або менша первісної вартості;

в) якщо їх первісна вартість більше вартості, що амортизується;

г) якщо існує активний ринок щодо цих активів.

14. Що означає запис Дт 92 Кт 132?

а) нараховано амортизацію основних засобів адміністративного призначення;

б) нараховано амортизацію інших необоротних матеріальних активів адміністративного призначення;

в) нараховано амортизацію нематеріальних активів адміністративного призначення.

15. Що означає запис Дт 104 Кт 152?

- а) введено обладнання в експлуатацію;
- б) безоплатно отримано обладнання;
- в) вірні відповіді а і б;
- г) безоплатно передано обладнання.

Тема 10.

Облік запасів та процесу виробництва

Поняття запасів та формування їх первісної вартості залежно від шляхів надходження. Рахунки обліку запасів. Методи оцінки запасів при їх вибутті та їх характеристика. Поняття витрат виробництва та їх класифікація. Склад виробничих витрат. Склад загальновиробничих витрат та методика їх розподілу. Поняття готової продукції та незавершеного виробництва та їх оцінка. Облік формування витрат виробництва та виходу готової продукції.

10.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що відноситься до запасів та які рахунки обліку для них передбачені?
2. Як формується первісна вартість запасів?
3. Які шляхи надходження запасів на підприємство?
4. Які є методи оцінки запасів при їх вибутті?
5. Надайте характеристику методам оцінки запасів при вибутті.
6. Що таке витрати виробництва?
7. Який склад виробничих витрат?
8. Що таке загальновиробничі витрати?
9. Як здійснюється розподіл загальновиробничих витрат?
10. Що таке готова продукція?
11. Що таке незавершене виробництво?
12. Як здійснюється оцінка незавершеного виробництва?

10.2 Теми рефератів

1. Облік наявності і руху запасів на підприємстві.
2. Організація складського обліку запасів на виробничих підприємствах.
3. Сутність і класифікація витрат виробництва.
4. Облік прямих витрат виробництва.
5. Методи розподілу загальновиробничих витрат.

10.3 Тестові завдання

1. Запаси визнаються активом, якщо:

- а) існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням;
- б) існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена;
- в) існує активний ринок щодо таких запасів.

2. Первісною вартістю запасів, внесених до статутного капіталу визнається їх:

- а) залишкова вартість;
- б) вартість, узгоджені із керівником підприємства;
- в) вартість, визначена аудиторською фірмою;
- г) погоджена із засновниками справедлива вартість.

3. Якщо на момент оприбуткування запасів неможливо визначити їх первісну вартість, то вони оприбутковуються:

- а) за справедливою вартістю з подальшим коригуванням до первісної вартості;
- б) за переоціненою вартістю;
- в) вони не визнаються в такому випадку запасами.

4. Які існують методи оцінки запасів при вибутті?

- а) ФІФО;
- б) ЛІФО;
- в) ціни продажу;
- г) наднормативний.

5. Запаси, які відпускаються, та послуги, що виконуються для спеціальних замовлень і проектів, а також запаси, які не замінюють одне одного, оцінюються за:

- а) ідентифікованою собівартістю;
- б) середньозваженою собівартістю;
- в) справедливою собівартістю;
- г) нормативною собівартістю.

6. Яким записом в обліку відображають прибуткування готової продукції?

- а) Дт 27 Кт 23;
- б) Дт 26 Кт 23;
- в) Дт 23 Кт 26;
- г) Дт 23 Кт 27.

7. Яким записом в обліку відображається прибуткування напівфабрикатів:

- а) Дт 25 Кт 23;
- б) Дт 26 Кт 23;
- в) Дт 23 Кт 26;
- г) Дт 23 Кт 27.

8. Чи може мати рахунок 23 залишок на кінець звітного періоду?

- а) так, якщо є незавершене виробництво;
- б) ні, рахунок повинен бути закритим на кінець звітного періоду;
- в) так, якщо залишилась нереалізована продукція.

9. Яким записом в обліку відображається списання розподілених загальновиробничих витрат?

- а) Дт Дт Кт 23;
- б) Дт 23 Кт 91;
- в) Дт 23 Кт 901;
- г) Дт 901 Кт 91.

10. Яким записом в обліку відображається списання нерозподілених загальновиробничих витрат?

- а) Дт Дт Кт 23;
- б) Дт 23 Кт 91;
- в) Дт 23 Кт 901;
- г) Дт 901 Кт 91.

Тема 11.

Облік грошових коштів та розрахунків

Поняття грошових коштів та їх еквівалентів. Рахунки обліку грошових коштів та їх еквівалентів. Нормативно – правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків в Україні. Порядок здійснення касових операцій. Поняття ліміту каси та його розрахунок. Проведення інвентаризації каси та її документальне оформлення. Поняття підзвітних осіб та порядок видачі та повернення підзвітних сум. Порядок здійснення безготівкових рахунків. Облік відряджень в межах України і за кордон.

11.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що відноситься до грошових коштів та на яких рахунках вони обліковуються?

2. Що відноситься до еквівалентів грошових коштів та на яких рахунках вони обліковуються?

3. Якими нормативним документами регламентуються готівкові та безготівкові розрахунки в Україні?
4. Що таке платіжна операція?
5. Що таке платіжна інструкція?
6. В яких випадках платіжна інструкція може бути відкликана?
7. Який порядок проведення інвентаризації каси?
8. Як встановлюється ліміт залишку коштів у касі?
9. Які терміни встановлені для здавання готівкової виручки підприємством в установу банку?
10. В яких випадках та в якому розмірі фізичні особи можуть здійснювати розрахунки готівкою?
11. На які потреби може видаватися готівка підзвітним особам на підприємстві?
12. Які терміни звітування підзвітних осіб за отримані кошти?
13. Які нормативні документи регулюють службові відрядження в межах України і за кордон?
14. Як встановлюються суми добових витрат для службових відряджень?
15. Які дії бухгалтера у випадку неповернення коштів, отриманих під звіт для службових відряджень?

11.2 Теми рефератів

1. Еквіваленти грошових коштів: поняття та склад.
2. Особливості обліку фінансових інвестицій.
3. Порядок відкриття і закриття рахунків в банках.
4. Особливості службових відряджень державних службовців.
5. Порядок здійснення службових відряджень за кордон.

11.3 Тестові завдання

1. До еквівалентів грошових коштів відносяться:

- а) кошти на рахунках в банку;
- б) короткострокові високоліквідні фінансові вкладення;
- в) короткострокові депозити;
- г) готівка.

2. Суб'єкти господарювання мають право здійснювати розрахунки готівкою протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами:

- а) між собою - у розмірі до 10000 гривень включно та з фізичними особами – у розмірі до 50000 гривень включно;
- б) між собою - у розмірі до 10000 гривень включно та з фізичними особами – у розмірі до 100000 гривень включно;
- в) між собою - у розмірі до 10000 гривень включно та з фізичними особами – у розмірі до 150000 гривень включно;

3. Готівка видається під звіт на закупівлю сільськогосподарської продукції та заготівлю вторинної сировини на наступний строк:

- а) не більше 3 робочих днів;
- б) не більше 5 робочих днів;
- в) не більше 10 робочих днів;

4. Платіжна інструкція – це:

- а) розпорядження ініціатора надавачу платіжних послуг щодо виконання платіжної операції;
- б) будь-яке внесення, переказ або зняття коштів незалежно від правовідносин між платником і одержувачем, які є підставою для цього;
- в) вірної відповіді немає.

5. Термін відрядження в межах України становить:

- а) не більше 15 календарних днів;
- б) не більше 30 календарних днів;
- в) не більше 60 календарних днів;
- г) не більше 90 календарних днів.

6. При визначення кількості днів відрядження для виплати добових, день вибуття у відрядження і день прибуття з відрядження зараховується:

- а) як два дні;
- б) як один день;
- в) як пів дня.

7. Чи може підприємство надати аванс працівнику на відрядження за кордон у гривневому еквіваленті?

- а) так;
- б) ні, аванс повинен бути лише в іноземній валюті.

8. Чи дозволяється відрядженому працівникові відшкодувати «чайові»?

- а) це не передбачено Інструкцією про службові відрядження;
- б) так, якщо «чайові» включаються до рахунку згідно із законами держави перебування.

9. Якщо під час відрядження працівник отримав готівку із застосуванням платіжних карток, то повернути суму надміру витрачених коштів він повинен в такі терміни:

- а) до закінчення третього банківського дня, наступного за днем прибуття до місця постійної роботи;
- б) до закінчення п'ятого банківського дня, наступного за днем прибуття до місця постійної роботи;
- в) до закінчення десятого банківського дня, наступного за днем прибуття до місця постійної роботи.

10. Якщо працівник отримав аванс на відрядження і не виїхав, то він повинен повернути кошти в такі терміни:

а) протягом трьох банківських днів з дня прийняття рішення про відміну поїздки;

б) протягом п'яти банківських днів з дня прийняття рішення про відміну поїздки;

в) не пізніше наступного банківського дня з дня прийняття рішення про відміну поїздки.

Тема 12.

Облік процесу реалізації та розрахунків з дебіторами.

Облік доходів і витрат майбутніх періодів

Поняття доходу та його визнання. Податки та збори, пов'язані з процесом реалізації. Поняття та класифікація дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з постачальниками і замовниками. Поняття резерву сумнівних боргів та методи його розрахунку. Облік авансів виданих. Розрахунки за претензіями та за відшкодуванням завданих збитків. Облік витрат на збут. Визначення фінансового результату від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Поняття та склад доходів майбутніх періодів. Поняття та склад витрат майбутніх періодів. Відображення на рахунках обліку доходів і витрат майбутніх періодів та їх віднесення на фінансові результати.

12.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. За яких умов визнається дохід?
2. Які надходження не визнаються доходами?
3. Які податки пов'язані з процесом реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?
4. Як визначається чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?
5. Як проводиться оцінка ступеня завершеності операції з надання послуг?
6. Яка існує класифікація дебіторської заборгованості?
7. Що таке дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги)?
8. Що таке резерв сумнівних боргів?
9. Які є методи створення резерву сумнівних боргів?
10. В яких випадках виникають претензії між господарюючими суб'єктами?
11. Які витрати включаються до витрат на збут?

12. Як визначається фінансовий результат від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?

13. Що таке доходи майбутніх періодів та який їх склад?

14. Що таке витрати майбутніх періодів та який їх склад?

15. Які рахунки призначені для обліку доходів і витрат майбутніх періодів?

12.2. Теми рефератів

1. Особливості реалізації виконаних робіт і послуг.

2. Резерв сумнівних боргів: методи розрахунку та їх вплив на фінансові результати.

3. Облік претензій.

4. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.

5. Облік розрахунків з іншими дебіторами.

12.3 Тестові завдання

1. Чи визнається доходом сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг)?

а) так;

б) ні.

2. Поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги визнається активом:

а) одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг та оцінюється за первісною вартістю;

б) одночасно з визнанням собівартості реалізованої продукції, товарів, робіт і послуг та оцінюється за первісною вартістю;

в) одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг та оцінюється за справедливою вартістю;

г) вірної відповіді немає.

3. До складу інших операційних доходів включаються:

а) відшкодування раніше списаних активів;

б) дохід від реалізації послуг;

в) дохід від реалізації оборотних активів;

г) вірні відповіді а і в.

4. Бухгалтерський запис Дт 701 Кт 641 означає:

а) відвантажено продукцію покупцю;

б) відображено податкове зобов'язання з ПДВ;

в) відображено податковий кредит з ПДВ.

5. Бухгалтерський запис Дт 361 Кт 701 означає:

а) надано замовнику послуги;

- б) відвантажено покупцю готову продукцію;
- в) відвантажено покупцю товари.

6. Коефіцієнт сумнівності може розраховуватись такими способами:

- а) визначенням питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході;
- б) визначенням питомої ваги безнадійних боргів у загальній сумі витрат;
- в) класифікацією дебіторської заборгованості за строками непогашення.

7. Нарахування резерву сумнівних боргів відображається в обліку наступним записом:

- а) Дт 38 Кт 944;
- б) Дт 949 Кт 38;
- в) Дт 944 Кт 38.

8. Списання безнадійної дебіторської заборгованості за рахунок резерву сумнівних боргів відображається в обліку наступним записом:

- а) Дт 38 Кт 361;
- б) Дт 361 Кт 38;
- в) Дт 361 Кт 701.

9. Бухгалтерський запис Дт 374 Кт 63 означає:

- а) пред'явлена претензія постачальнику за нестачу товару;
- б) пред'явлена претензія покупцю за несвоєчасно сплачені кошти;
- в) нараховано відшкодування за завдані збитки.

10. До витрат на збут включаються наступні витрати:

- а) витрати на маркетинг;
- б) загальні корпоративні витрати;
- в) витрати на ремонт тари;
- г) вірні відповіді а і в.

11. Бухгалтерський запис Дт 791 Кт 903 означає:

- а) віднесено собівартість реалізованих товарів на фінансовий результат;
- б) віднесено доходи від реалізації продукції на фінансовий результат;
- в) віднесено собівартість реалізованих послуг на фінансовий результат.

12. Бухгалтерський запис Дт 702 Кт 791 означає:

- а) віднесено витрати на реалізацію товарів на фінансовий результат;
- б) віднесено доходи від реалізації продукції на фінансовий результат;
- в) віднесено доходи від реалізації товарів на фінансовий результат.

13. Передплата за газети та журнали відноситься до:

- а) доходів майбутніх періодів;
- б) витрат майбутніх періодів.

14. Отримана передплата за послуги інтернет відноситься до:

- а) доходів майбутніх періодів;
- б) витрат майбутніх періодів.

15. Бухгалтерський запис Дт 69 Кт 713 означає:

- а) отримано орендну плату авансом;
- б) віднесено частину витрат майбутніх періодів на фінансовий результат;
- в) віднесено частину отриманої орендної плати на доходи.

Практичні завдання до модуля 3

Завдання 1

Підприємство придбало виробниче обладнання на суму 320 тис. грн, крім того ПДВ. Витрати на монтаж склали 12 тис. грн з ПДВ. Строк корисного використання 6 років. За допомогою цього обладнання планується виготовити готової продукції на суму 10 млн. грн. За звітний місяць виготовлено продукції на суму 150 тис. грн.

Записати кореспонденцію рахунків з оприбуткування ОЗ та розрахувати амортизацію виробничим методом.

Завдання 2

Підприємство придбало для адмінперсоналу комп'ютер вартістю 20 тис. грн, крім того ПДВ. Витрати на його налагодження склали 480 грн з ПДВ. Строк корисного використання встановлено 4 роки.

Записати кореспонденцію рахунків з оприбуткування ОЗ та розрахувати амортизацію методом прискореного зменшення залишкової вартості.

Завдання 3

Підприємством придбано комп'ютер для використання у відділі збуту вартістю 28000 з ПДВ. Для встановлення на цей же комп'ютер було придбано ліцензійне програмне забезпечення вартістю 9180 грн з ПДВ.

Ліквідаційну вартість комп'ютера встановлено 2000 грн, строк корисного використання 4 роки, метод амортизації – прискореного зменшення залишкової вартості. Строк використання комп'ютерної програми 3 роки, метод амортизації прямолінійний.

Записати кореспонденцію рахунків з усіх господарських операцій та розрахувати амортизацію.

Завдання 4

Підприємство розробило новий спосіб виготовлення будівельної суміші. Заробітна плата інженерів, які розробляли цей спосіб, складала 25000 грн, ЄСВ

22%, використані матеріали на суму 1450 грн, реєстраційні платежі за оформлення патенту склали 3600 грн.

Відобразити в обліку господарські операції.

Завдання 5

На підприємстві було розроблено програмний продукт. Витрати на оплату праці розробникам склали 31500 грн, ЄСВ – 22%. Для того, щоб програмний продукт міг виконувати свої функції, для його налагодження було залучено спеціаліста з комп'ютерної компанії. За послуги було сплачено 6120 грн з ПДВ.

Термін корисного використання встановлено 5 років, метод амортизації прямолінійний. Програмний продукт буде використовуватися у відділі збуту.

Записати кореспонденцію рахунків зі створення нематеріального активу та розрахувати амортизацію.

Завдання 6

Користуючись наведеними даними, здійснити необхідні розрахунки щодо визначення вартості товарів при вибутті методом середньозваженої собівартості за звітний період.

На початок вересня залишки товару на складі становлять 620 одиниць за ціною 15 грн за одиницю.

Протягом місяця були такі надходження:

10.09 – 150 штук за ціною 14,85 грн за одиницю;

23.09 – 310 штук за ціною 15,90 грн за одиницю.

Відпущено зі складу:

12.09 – 450 одиниць;

25.09 – 580 одиниць.

Завдання 7

Користуючись наведеними даними, здійснити необхідні розрахунки щодо визначення вартості товарів при вибутті методом ФІФО.

На початок липня залишки товарів на складі становлять 1110 штук за ціною 38 грн за шт.

Протягом місяця були такі надходження:

03.07 – 675 шт. за ціною 37,55 грн за шт.;

14.07 – 810 шт. за ціною 38,10 грн за шт.

Відпущено зі складу:

12.09 – 1200 шт.;

25.09 – 945 шт.

Завдання 8

У виробництво відпущено матеріали на суму 65300 грн, МШП на суму 3200 грн, запчастини на суму 8500, нараховано зарплату працівникам виробництва на суму 85000 грн, ЄСВ на зарплату 22%. Загальновиробничі витрати склали 12000 грн, з них змінні 3000 грн, постійні 9000, з яких 5000 грн - розподілені.

За результатами інвентаризації виявлено, що повністю завершеною є 90% продукції.

Записати кореспонденцію рахунків за всіма господарськими операціями.

Завдання 9

Підприємством не було встановлено ліміт каси. На кінець робочого дня в касі знаходилась виручка за реалізовані товари в сумі 1500 грн, яка не була здана до установи банку ні поточного, ні наступного дня.

Надати роз'яснення з посиланням на нормативні документи, чи є вказана ситуація такою, що відповідає чинному законодавству та яка відповідальність за це передбачена.

Завдання 10

Працівник адміністрації підприємства був направлений у відрядження терміном на 5 днів по території України. Після приїзду ним було своєчасно подано авансовий звіт, згідно якого: витрати на проїзд склали 650 грн, витрати на проживання в готелі – 2000 грн. Добові нараховуються на підприємстві у відповідності до граничної межі, встановленої ПКУ. Перед відрядженням працівнику було видано аванс в розмірі 5800 грн шляхом зарахування коштів на його картрахунок.

Відобразити в обліку господарські операції.

Завдання 11

Працівник відділу збуту підприємства був направлений у відрядження терміном на 3 дні по території України. Після приїзду ним було своєчасно подано авансовий звіт, згідно якого: витрати на проїзд склали 480 грн з ПДВ, витрати на проживання в готелі – 1200 грн з ПДВ. Сума добових нараховується на підприємстві у розмірі 450 грн за добу. Перед відрядженням працівнику було видано аванс в розмірі 3500 грн шляхом зарахування коштів на його картрахунок. Залишок авансу працівник до кінця місяця не повернув.

Відобразити в обліку господарські операції. Надати роз'яснення з посиланням на нормативні документи, які дії бухгалтера щодо стягнення суми надміру витрачених коштів на відрядження.

Завдання 12

Підприємство реалізувало товар на суму 34320 грн з ПДВ та виробничі запаси (запчастини) на суму 13800 з ПДВ. Собівартість реалізованих товарів складала 21500 грн, балансова вартість запчастин – 8300 грн.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Завдання 13

Підприємство реалізувало продукцію покупцю на суму 177840 грн з ПДВ на умовах 100% передоплати. Собівартість реалізованої продукції складала 124600 грн.

Відобразити в обліку господарські операції.

Завдання 14

Підприємство уклало договір на реалізацію товарів на загальну суму 392160 грн з ПДВ. За умовами договору, перед отриманням товару воно повинно перерахувати аванс в розмірі 60%. Собівартість реалізованого товару склала 285900 грн.

Відобразити в обліку господарські операції.

Завдання 15

Підприємство уклало контракт на придбання сировини на загальну суму 257880 грн з ПДВ на умовах 100% передплати. Під час передачі сировини від постачальника було виявлено, що сировини фактично отримано менше на суму 15000 грн. На суму нестачі постачальнику пред'явлено претензію.

Постачальник претензію задовольнив, перерахувавши кошти за сировину, якої не вистачало.

Відобразити в обліку господарські операції.

Завдання 16

Підприємство придбало товари на загальну суму 75000 грн з ПДВ. Товари було реалізовано покупцю за 92160 грн з ПДВ.

Після отримання товарів, покупець оплатив 80% вартості.

Підприємство через деякий час подало позов на покупця, судом було визнано покупця неплатоспроможним і його заборгованість було списано за рахунок резерву сумнівних боргів. Через деякий час підприємство отримало від правонаступника підприємства – боржника суму дебіторської заборгованості.

Відобразити в обліку господарські операції.

Завдання 17

На початку січня поточного року підприємство отримало орендну плату за офісне приміщення за 6 місяців наперед в сумі 28080 грн з ПДВ.

Відобразити в обліку господарську операцію.

Завдання 18

На початку січня поточного року підприємство оплатило на 6 місяців підписку на журнал для бухгалтерії на суму 3600 грн.

Відобразити в обліку господарську операцію.

Змістовий модуль 4.
Основи обліку джерел утворення господарських засобів.
Основи фінансової звітності

Тема 13.
Облік формування власного капіталу

Зміст та структура власного капіталу. Поняття та облік зареєстрованого капіталу. Особливості формування статутного капіталу акціонерних товариств. Шляхи збільшення та зменшення статутного капіталу залежно від типу господарського товариства. Поняття та облік неоплаченого та вилученого капіталу. Структура додаткового капіталу та облік його складових. Поняття та облік капіталу в дооцінках. Сутність резервного капіталу та його формування. Формування в системі рахунків нерозподіленого прибутку та непокритого збитку. Поняття прибутку (збитку) до оподаткування та чистого прибутку. Напрямки розподілу чистого прибутку.

13.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке власний капітал та яка його структура?
2. Які рахунки обліку призначені для обліку власного капіталу?
3. Що таке статутний капітал?
4. Які вимоги до формування статутного капіталу акціонерних товариств?
5. Які є шляхи збільшення та зменшення статутного капіталу акціонерних товариств?
6. Як здійснюється формування статутного капіталу в товариствах з обмеженою відповідальністю?
7. Як здійснюється формування статутного капіталу в товариствах з додатковою відповідальністю?
8. Що таке неоплачений та вилучений капітал?
9. Які складові додаткового капіталу?
10. Що таке капітал в дооцінках?
11. Для чого призначений резервний капітал та за рахунок яких джерел він створюється на підприємстві?
12. Як здійснюється формування в системі рахунків обліку нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) ?
13. Як розраховується прибуток до оподаткування?
14. Що таке чистий прибуток?
15. Які є напрямки розподілу чистого прибутку підприємства?

13.2. Теми рефератів

1. Порядок формування та облік статутного капіталу в приватних підприємствах.
2. Особливості формування та облік пайового капіталу.

3. Особливості формування та облік статутного капіталу на державних підприємствах.

4. Поняття та облік емісійного доходу.

5. Облік збільшення та зменшення статутного капіталу в акціонерних товариствах.

13.3. Тестові завдання

1. Власний капітал це:

- а) різниця між активами підприємства і сумами сплачених податків;
- б) сукупність всіх видів капіталів підприємства;
- в) різниця між активами і зобов'язаннями підприємства.

2. Вартість безоплатно одержаних активів це складова такого капіталу:

- а) зареєстрованого;
- б) додаткового;
- в) капіталу в дооцінках.

3. Мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства становить:

а) 1250 мінімальних заробітних плат виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, що діє на момент створення (реєстрації) акціонерного товариства;

б) 1250 прожиткових мінімумів виходячи із розміру прожиткового мінімуму, що діє на момент створення (реєстрації) акціонерного товариства;

в) 500 мінімальних заробітних плат виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, що діє на момент створення (реєстрації) акціонерного товариства;

4. Мінімальний розмір статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю становить:

а) 100 мінімальних заробітних плат, виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, що діє на момент створення (реєстрації) акціонерного товариства;

б) 100 прожиткових мінімумів, виходячи із розміру прожиткового мінімуму, що діє на момент створення (реєстрації) акціонерного товариства;

в) законодавством не встановлено.

5. Анулювання власних викуплених акцій призводить до:

- а) зменшення величини власного капіталу акціонерного товариства;
- б) збільшення величини власного капіталу акціонерного товариства;
- в) не впливає на величину власного капіталу.

6. Чи має право акціонерне товариство здійснювати розміщення акцій за ціною, нижчою за їх номінальну вартість?

- а) так;
- б) ні;
- в) у окремих випадках, визначених законодавством.

7. Що означає бухгалтерський запис Дт 28 Кт 46?

- а) внесено засновником товари в рахунок погашення заборгованості щодо внесків до статутного капіталу;
- б) відображено заборгованість засновника щодо внесків до статутного капіталу;
- в) відображено зменшення статутного капіталу.

8. Відрахування до резервного капіталу відображається наступним записом в обліку:

- а) Дт 43 Кт 443;
- б) Дт 443 Кт 43;
- в) Дт 441 Кт 421.

9. Одержання прибутку від операційної діяльності відображається в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 791 Кт 441;
- б) Дт 791 Кт 442;
- в) Дт 441 Кт 791.

10. Нарахування податку на прибуток звітного року відображається наступною кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 791 Кт 641;
- б) Дт 443 Кт 641
- в) Дт 98 Кт 641.

Тема 14.

Облік праці та її оплати

Сутність заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Склад фонду оплати праці. Поняття основної та додаткової заробітної плати. Первинні документи, на основі яких здійснюється нарахування заробітної плати. Облік розрахунків з оплати праці. Порядок нарахування та облік допомоги з тимчасової втрати працездатності. Порядок розрахунку та облік відпусток. Облік податків та зборів, пов'язаних із заробітною платою. Облік розрахунків за єдиним соціальним внеском.

14.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які є системи оплати праці та в чому їх сутність?
2. Які є форми оплати праці?
3. З яких складових складається фонд оплати праці ?
4. Які виплати входять до основної заробітної плати?
5. З яких виплат складається додаткова заробітна плата?
6. На основі яких первинних документів здійснюється нарахування заробітної плати?
7. Як здійснюється розрахунок допомоги з тимчасової втрати працездатності?
8. Який порядок розрахунку відпускних?
9. Які податки і збори утримуються із заробітної плати?
10. Що таке податкова соціальна пільга та який порядок її застосування?
11. Що є базою для нарахування єдиного соціального внеску?
12. Яка мінімальна та максимальна база для нарахування ЄСВ?

14.2. Теми рефератів

1. Поняття та сутність заробітної плати.
2. Виплати працівникам: поняття та складові.
3. Облік робочого часу та виробітку на підприємстві.
4. Облік розрахунків з Пенсійним фондом України.
5. Документальне забезпечення розрахунків з оплати праці.

14.3. Тестові завдання

1. Посадовий оклад працівника фіксується в такому документі:
 - а) штатний розклад;
 - б) колективний договір;
 - в) положенні про оплату праці.
2. Для обліку робочого часу використовується:
 - а) таблиць обліку робочого часу;

- б) особова картка працівника;
- в) трудова книжка;
- г) наказ по підприємству.

3. Існують такі форми оплати праці:

- а) акордна;
- б) погодинно – преміальна;
- в) відрядна.

4. Існують такі системи оплати праці:

- а) акордна;
- б) погодинна;
- в) відрядна.

5. Індексація заробітної плати відноситься до:

- а) основної зарплати;
- б) додаткової зарплати;
- в) інших заохочувальних і компенсаційних виплат.

6. Матеріальна допомога, що має систематичний характер відноситься до:

- а) основної зарплати;
- б) додаткової зарплати;
- в) інших заохочувальних і компенсаційних виплат.

7. Порядок розрахунку заробітку відрядників визначається:

- а) кількістю відпрацьованого часу та часовою тарифною ставкою;
- б) кількістю відпрацьованих днів та середньоденною ставкою;
- в) кількістю виготовленої продукції та розцінками;
- г) заробіток встановлюється у розмірах визначених штатним розписом.

8. Зміст бухгалтерського запису Д-т 23—К-т 651 наступний:

- а) нарахована допомога з тимчасової непрацездатності працівникам основного виробництва;
- б) здійснено нарахування у Пенсійний фонд на суму заробітної плати працівників основного виробництва;
- в) виплачено допомогу з тимчасової непрацездатності працівникам основного виробництва;
- г) перерахована органам соціального страхування заборгованість за платежами.

9. Стандартний розрахунковий період для нарахування лікарняних це:

- а) 3 місяці;
- б) 6 місяців;
- в) 12 місяців.

10. При нарахування лікарняних місяць, у якому настав такий страховий випадок, у розрахунковий період:

- а) враховується;
- б) не враховується;
- в) враховується в окремих випадках.

11. Якщо працівник протягом 12 місяців перед настанням страхового випадку заробив собі страховий стаж менше 6 місяців, то він має право на лікарняні, розраховані виходячи:

- а) з нарахованої зарплати, з якої сплачувався ЄСВ, але не більше за розмір допомоги, розрахованої з мінімальної зарплати;
- б) з нарахованої зарплати, з якої сплачувався ЄСВ за фактично відпрацьований період, скоригований на коефіцієнт загального трудового стажу;
- в) з нарахованої зарплати за останній місяць, з якої сплачувався ЄСВ, скоригованої на коефіцієнт страхового стажу.

12. Якщо страховий стаж працівника становить 8,5 років, до нарахованої суми лікарняних застосовується відсоток у розмірі:

- а) 50%;
- б) 60%;
- в) 70%;
- г) 80%;
- д) 100%.

13. Проводка з утримання із зарплати військового збору наступна:

- а) Дт 661 Кт 641;
- б) Дт 661 Кт 642;
- в) Дт 661 Кт 651;
- г) Дт 651 Кт 641.

14. Термін щорічної основної відпустки становить;

- а) не менше 24 календарних дні;
- б) не менше 28 календарних днів;
- в) не менше 28 робочих днів.

15. Нарахування ЄСВ на заробітну плату працівників відділу збуту нараховується проводкою:

- а) Дт 661 Кт 651;
- б) Дт 651 Кт 641;
- в) Дт 651 Кт 93;
- г) Дт 93 Кт 651.

Тема 15.

Облік зобов'язань

Поняття та класифікація зобов'язань. Умови визнання зобов'язань. Сутність та склад довгострокових зобов'язань. Сутність та склад поточних зобов'язань. Облік довгострокових та короткострокових позик. Облік векселів виданих. Облік поточних забезпечень та інших поточних зобов'язань. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками.

15.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке зобов'язання ?
2. За яких умов здійснюється визнання зобов'язань ?
3. Які виділяють зобов'язання відповідно до їх змісту та структури?
4. Які рахунки обліку передбачені для відображення зобов'язань?
5. Чи є відмінності між позикою та кредитом банку?
6. Як здійснюється оформлення розрахунків за допомогою векселів?
7. Що таке забезпечення?
8. Які види забезпечень можуть створюватися на підприємстві?
9. Які первинні документи є підставою для оплати коштів постачальникам і підрядникам?
10. Що входить до інших поточних зобов'язань?

15.2. Теми рефератів

1. Облік довгострокових та короткострокових кредитів банку.
2. Поняття та сутність розрахунків за допомогою векселів.
3. Формування забезпечень на підприємстві та їх облік.

15.3. Тестові завдання

1. За своїм змістом виділяють наступні зобов'язання:
 - а) довгострокові;
 - б) поточні;
 - в) зобов'язання, спрямовані на передачу майна;
 - г) зобов'язання, спрямовані на виконання договорів підряду.
2. Умови визнання зобов'язань регламентуються наступними нормативними документами:
 - а) НП(С)БО 1;
 - б) НП(С)БО 11;
 - в) ЗУ «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».
3. Зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу це:
 - а) непередбачене зобов'язання;
 - б) витрати майбутніх періодів;

в) забезпечення.

4. Теперішнє зобов'язання, що виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки малоймовірно, що для врегулювання зобов'язання потрібно буде використати ресурси, які втілюють у собі економічні вигоди, або оскільки суму зобов'язання не можна достовірно визначити, це:

- а) непередбачене зобов'язання;
- б) витрати майбутніх періодів;
- в) забезпечення.

5. До довгострокових зобов'язань належать:

- а) відстрочені податкові зобов'язання;
- б) довгострокові кредити банків;
- в) забезпечення гарантійних зобов'язань;
- г) правильні відповіді а і б.

6. Бухгалтерський запис Дт 951 Кт 684 означає:

- а) нараховано відсотки за договорами фінансового лізингу;
- б) нараховано заборгованість за позиками;
- в) нараховано відсотки за користування кредитом банку.

7. Нарахування забезпечень виплати відпусток працівникам виробництва відображається наступною кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 944 Кт 471;
- б) Дт 23 Кт 471;
- в) Дт 23 Кт 685.

8. Бухгалтерський запис Дт 311 Кт 501 означає:

- а) погашено заборгованість, забезпечену векселем;
- б) отримано короткостроковий кредит банку;
- в) отримано довгостроковий кредит банку.

9. В Україні платежі за вексями здійснюються:

- а) лише в безготівковій формі;
- б) як в готівковій, так і безготівковій формах;
- в) в готівковій в сумі до 50 тисяч гривень, а також безготівковій формах;

10. Погашення кредиторської заборгованості шляхом видачі короткострокового векся відображається наступною кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 631 Кт 351;
- б) Дт 351 Кт 631;
- в) Дт 181 Кт 631;
- г) Дт 631 Кт 621;
- д) вірної відповіді немає.

Тема 16.

Основи фінансової звітності

Поняття та принципи побудови звітності. Основні користувачі фінансової звітності та їх інформаційні потреби. Взаємозв'язок Плану рахунків з елементами фінансової звітності. Загальні принципи складання форми 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан) та форми 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

16.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які є види звітності?
2. Що таке фінансова звітність?
3. Хто є користувачами фінансової звітності підприємства?
4. Які інформаційні потреби користувачів забезпечує форма 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан)?
5. Які інформаційні потреби користувачів забезпечує форма 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)?
6. Якими нормативними документами регулюється складання фінансової звітності?
7. Які принципи побудови ф. 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»?
8. Які принципи складання форми 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»?

16.2. Теми рефератів

1. Звітність як елемент методу бухгалтерського обліку.
2. Поняття та види бухгалтерської звітності підприємства.
3. Поняття та склад фінансової звітності підприємства.

16.3. Тестові завдання

1. Залежно від того, кому надається звітність, вона поділяється на:
 - а) щомісячну та квартальну;
 - б) квартальну та річну;
 - в) зовнішню та внутрішню.
2. Оцінку та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство контролюватиме в майбутньому, можна здійснити за даними такої форми звітності:
 - а) ф.1;
 - б) ф.2;
 - в) ф.3;
 - г) ф.4;
 - д) ф.5.

3. Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам, повної, правдивої та неупередженої інформації про:

- а) доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період;
- б) фінансовий стан підприємства на звітну дату;
- в) зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

4. НП(с)БО 1 не визначаються:

- а) принципи підготовки фінансової звітності;
- б) порядок виправлення помилок у фінансовій звітності;
- в) елементи фінансових звітів;
- г) якісні характеристики фінансової звітності.

5. У балансі відображаються:

- а) активи, зобов'язання та власний капітал;
- б) активи, власний капітал, доходи та витрати;
- в) активи, зобов'язання та прибутки чи збитки.

6. Активи відображаються в балансі, якщо:

- а) існує ймовірність зменшення економічних вигод внаслідок його погашення;
- б) очікується зміна в активах у майбутньому;
- в) його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність збільшення економічних вигод, пов'язаних з їх використанням.

7. Сума вилученого капіталу при складанні форми 1:

- а) виключається з величини власного капіталу;
- б) не виключається з величини власного капіталу;
- в) виключається з власного капіталу лише при прийнятті рішення про зменшення величини статутного капіталу

8. Зобов'язання в балансі відображаються, якщо:

- а) його оцінка може бути достовірно визначена;
- б) існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення;
- в) обидві відповіді вірні.

9. У чистий дохід від реалізації не включаються:

- а) податок на додану вартість;
- б) надані знижки покупцям;
- в) вартість раніше проданих, але повернутих товарів;
- г) всі відповіді вірні.

10. Різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) це:

- а) чистий прибуток;
- б) валовий прибуток;
- в) прибуток від операційної діяльності.

Практичні завдання до модуля 4

Завдання 1

ТОВ зареєструвало капітал у розмірі 25000 грн. Засновник А вніс 10000 грн готівковими коштами, засновник Б – 12000 грн товарами, засновник В – 3000 грн – МШП.

Відобразити в обліку операції з формування статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю.

Завдання 2

Акціонерне товариство зареєструвало статутний капітал у розмірі 10 000 000 грн. Статутний капітал складається із 10 000 000 акцій номінальною вартістю 1 грн. Акції були розповсюджені за ціною 1,50 грн за акцію.

Відобразити в обліку операції з формування статутного капіталу акціонерного товариства.

Завдання 3

ПАТ викупило 5000 акцій за ціною 12 грн за 1 акцію з метою анулювання. Номінальна вартість 1 акції становить 10 грн. На момент здійснення операції емісійний дохід (с-до на рах. 421) становило 7000 грн.

Задача 4

Штатний оклад головного бухгалтера підприємства складає 15000 грн. У звітному місяці було 22 робочих дні. У цьому ж місяці працівник брав відпустку за власний рахунок на 3 дні. Здійснити бухгалтерські проведення з нарахування зарплати та утримання податків і зборів.

Завдання 5

Працівник відділу збуту хворів з 15.02 по 26.02 2023 року. За розрахунковий період (лютий 2022-січень 2023) йому було начислено 106000 грн згідно посадового окладу. Страховий стаж працівника 8 років і 9 місяців. Штатний оклад 8800 грн. Кількість робочих днів у лютому - 20. Відпрацьовано у лютому 12 робочих днів.

Здійснити бухгалтерські проведення з нарахування зарплати та лікарняних, а також утримання податків і зборів.

Завдання 6

Працівника підприємства прийняли на роботу 16.01 2023 року у виробничий цех. З 06.02 по 13.02 він був на лікарняному. За 12 робочих днів

січня йому начислено 6500 грн, в за 3 робочі дні лютого 1800 грн. Страховий стаж працівника 10 років.

Здійснити бухгалтерські проведення з нарахування зарплати та лікарняних, а також утримання податків і зборів.

Завдання 7

Працівникові адміністрації підприємства надали щорічну відпустку тривалістю 24к.дні з 10 січня 2023 року. Зарплата за розрахунковий період з січня 2022 по грудень 2022 складає 96000 грн. Штатний оклад – 10000 грн.

Здійснити бухгалтерські проведення з нарахування зарплати та відпускних, а також утримання податків і зборів.

Завдання 8

Плановий фонд оплати праці на звітний рік становить 1130000 грн, планова сума на оплату відпусток складає 91500 грн.

У січні фонд зарплати основних виробничих працівників становив 120000 грн. У цьому ж місяці надана відпустка трьом робітникам, яким начислено 14850 грн.

Здійснити бухгалтерські проведення зі створення та використання забезпечень виплати відпусток.

Завдання 9

Підприємство придбало товари на загальну суму 342000 грн з ПДВ.

Згідно умов договору, на всю суму заборгованості було видано короткостроковий вексель. У вказаний термін вексель було погашено шляхом сплати грошових коштів з поточного рахунку підприємства.

Завдання 10

За наведеними даними скласти Баланс та Звіт про фінансові результати, а також вказати, за якими рахунками обліку формувалася кожна стаття фінансової звітності.

Статутний капітал – 120000 грн; заборгованість постачальникам і підрядникам – 65300 грн; виробничі запаси – 42390 грн; кошти на поточному рахунку в банку – 51480 грн; неоплачений капітал – 20000 грн; резервний капітал – 6800 грн; основні засоби – 164300 грн; знос основних засобів – 49290 грн; нерозподілений прибуток – 18500 грн; заборгованість за заробітною платою – 36900 грн; заборгованість за розрахунками з обов'язкового державного соціального страхування – 8100 грн; заборгованість за податками – 14500 грн; заборгованість покупців і замовників – 38620 грн; витрати майбутніх періодів – 2600 грн.

Дохід від реалізації продукції – 528600 грн з ПДВ; собівартість реалізованої продукції – 398500 грн; дохід від реалізації запасів – 19620 грн; собівартість реалізованих запасів – 15735 грн.

Рекомендована література

Основна

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. 392 с.
2. Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 424 с.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затв. наказом М-ва фінансів України № 291 від 30.11.1999 зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів : затв. наказом М-ва фінансів України від 10 січ. 2007 року № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>
5. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 верес. 2003 року № 561. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MF03270>
6. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 березня 2013 року №433. URL: http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod_fin_otch_433.aspx.
7. Навчальний посібник із дисципліни «Бухгалтерський облік» для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування галузі знань 07 «Управління і адміністрування»/ розробники Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т. О. Євлаш. Харків: ХДУХТ, 2019. 182 с.
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності: затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 року №73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : затв. наказом М-ва фінансів України від 08 жовт. 1999 року № 237. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : затв. наказом М-ва фінансів України від 31 січ. 2000 року №20. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : затв. наказом М-ва фінансів України від 29 листоп. 1999 року №290. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : затв. наказом М-ва фінансів України від 31 груд. 1999 року №318. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 трав. 1999 року №137. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. наказом М ва фінансів України від 27 квіт. 2000 року № 92 .URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : затв. наказом М-ва фінансів України від 18 жовт. 1999 року №242.URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 жовт. 1999 року №246. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/>

17. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 листоп. 1999 року №291 у редакції Наказу від 09 груд. 2011 року №1591. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.

18. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

19. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом М-ва фінансів України від 25 трав. 1995 року №88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

20. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: затв. наказом М-ва фінансів України від 02 верес. 2014 року № 879. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

21. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 року №996-XIV. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/>.

22. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2017. 248с.

Допоміжна

1. Малюга Н.М., Пархоменко В.М. Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях: навч. посіб. Київ: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2017. 66 с.

2. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч. посібник / [Зінченко О.В., Радіонова Н.Й., Хаустова Є.Б. та ін.]; під заг. ред. М. І. Скрипник. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 340с.

3. Wild, John J. Fundamental accounting principles / John J. Wild, Ken W. Shaw, Barbara Chiappetta. 20th ed. P. 657

4. The International Financial Reporting Standards. *The IFRS Foundation*. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/>

Інформаційні ресурси

1. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Бухгалтерський облік. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=4301>

2. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка».URL: <http://library2.stu.cn.ua/>

3. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL:<http://www.minfin.gov.ua/>

4. Верховна рада України: веб-сайт. URL: zakon.rada.gov.ua/.

5. Інтернет-портал “Бухгалтер 911”. URL: <http://buhgalter911.com/>.

